

Organizovaný zločin ve Střední a Jižní Americe

Tomáš Bělonožník / BSS156

4. 4. 2018

Struktura přednášky

- Obecná historie obchodu s drogami v regionu
- Kolumbijské kartely, guerilly a spol.
- Mexické kartely a mexická drogová válka

HISTORIE: Opium

- 1860 – Začátky pěstování opia v Mexiku (dělníci z Číny)
- 1914 – USA přijímají Harrison Narcotics Act – vzniká ilegální trh
- WWII – Dramatický růst na trhu – pěstování opia pro americkou armádu?
- 1986 – Opium se začíná pěstovat v Kolumbii
- 90. léta – „zlatá léta“ pro opium v Kolumbii
- **DNES:** USA tvrdí, že většina heroinu v zemi pochází z Kolumbie **X** Neexistující plantáže, rostoucí potenciál Mexika

HISTORIE: Marihuana

- 60. léta – Nárůst poptávky v USA (hippies)
- Role na trhu zpočátku jasně rozděleny podél hraničních linií:
 - Mexičané/Kolumbijci – pěstitelé, „velkoobchodníci“
 - Američané – distribuční systém až ke konzumentovi

- 1976 – Operation Condor
- **DNES**: Mexiko a Kolumbie zdrojem většiny importované marihuany, Mexičané pěstují i v USA

HISTORIE: Kokain

- 70. léta – kokainový boom na základě intenzivní poptávky z USA (trendy droga)
- Zdroje (pěstování): Kolumbie, Bolívie, Peru
- Klíčovými aktéry na trhu Kolumbijci – v Kolumbii probíhá pěstování a syntetizace, kontrolují distribuci v USA
- Mexiko jako mezičlánek – „trampolína“, přes kterou se droga dostává do USA

HISTORIE: Kokain

- 70. léta – kokainový boom na základě intenzivní poptávky z USA (trendy droga)
- Zdroje (pěstování): Kolumbie, Bolívie, Peru
- Klíčovými aktéry na trhu Kolumbijci – v Kolumbii probíhá pěstování a syntetizace, kontrolují distribuci v USA
- Mexiko jako mezičlánek – „trampolína“, přes kterou se droga dostává do USA
- 90. léta – uzavření floridského pašeráckého koridoru, Mexičané přebírají téměř celý trh

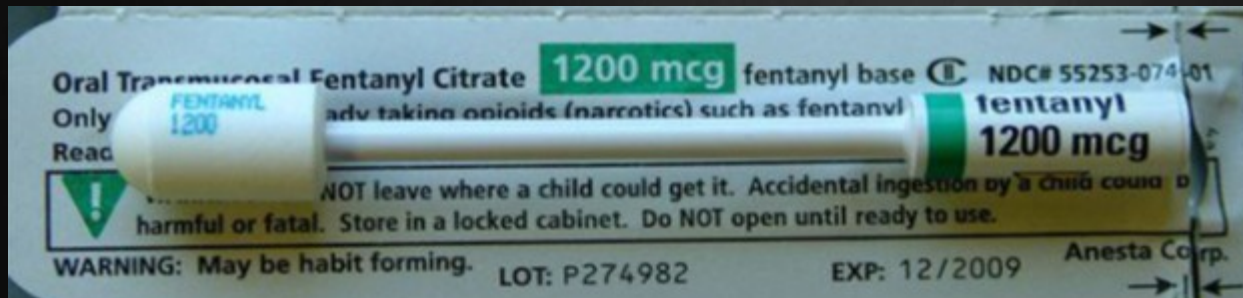
HISTORIE: Metamfetaminy

- Ve Spojených státech ilegální od roku 1970
- Ilegální výroba a distribuce zprvu pod kontrolou motorkářských gangů
- Od 80. let pozvolné pronikání Mexičanů
- DNES v USA dva hlavní zdroje:
 - Domácí varny
 - Mexická velkovýroba („superlabs“)

HISTORIE: Fentanyl

- Opioid 80x účinnější než morfin
- Počátky zneužívání – 70. léta (nemocniční personál)

- DNES: Na vzestupu – levná výroba, snadné pašování, nejvyšší marže (náklady - 3300 USD/kg, výnosy 1 milion USD/kg)

SHRNUTÍ

- Klíčový faktor – **poptávka z USA**
- **Opium** – vysoký profit na kg, menší trh; tradičně na kontinentu spíše mexický business, Kolumbie jen v 90. letech
- **Marihuana** – nižší profit, obrovský trh, obtížnější pašování (objem); pěstování v Mexiku i Kolumbii
- **Kokain** – vysoký profit, velký trh; proměna dynamiky Kolumbijci x Mexičané
- **Metamfetaminy** – střední profit, velký trh; doména Mexičanů

KOLUMBIE

- Obchod s drogami jako *raison d'être* i nástroj umožňující financování boje o politickou moc
- 3 druhy aktérů v obchodu s drogami:
 - Guerilly (FARC, ELN)
 - Paramilitares (AUC)
 - Kartely (Medellín, Cali, Norte del Valle)

Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia

- Vznik – 1964, kořeny na venkově, před demobilizací cca 8 000 příslušníků
- **FARC a drogy:**
- Od konce 70. let – danění pěstitelů
- 1982 – 7. Národní konference – intenzivnější zapojení
- 1990 (cca) – počátky pěstování máku
- 2000 (cca) – vyloučení prostředníků
- ALE – stále primárně politické cíle!
- Od 2017 demobilizují – hrozí destabilizace drogového businessu

Ejército de Liberación Nacional

- Vznik – 1963, kořeny mezi intelektuály, aktuálně cca 1300-3000 příslušníků
- **ELN a drogy:**
- Dlouhodobé odmítání, cca od 2000 danění pěstitelů
- Drogy marginální částí příjmů
- Stejně jako FARC – primárně politické cíle

Autodefensas Unidas de Colombia

- Vznik 1997, demobilizace 2004, na vrcholu 30000 příslušníků
- **AUC a drogy:**
- 70 procent příjmů z drog
- Teror proti vesničanům jako donucovací metoda
- Politická agenda k zajištění legitimacy, jinak kriminální organizace

Medellínský kartel

- 70. léta – 1993 (dopaden a zabit Escobar)
- Obrovská akumulace jmění – Lehder chce splatit zahraniční dluh, Escobar na 7. místě v žebříčku boháčů
- **Agresivní soupeř státu** (*plata o plomo?*)
 - Masakry, atentáty, teroristické útoky

Medellínský kartel

Medellínský kartel

Kartel z Cali

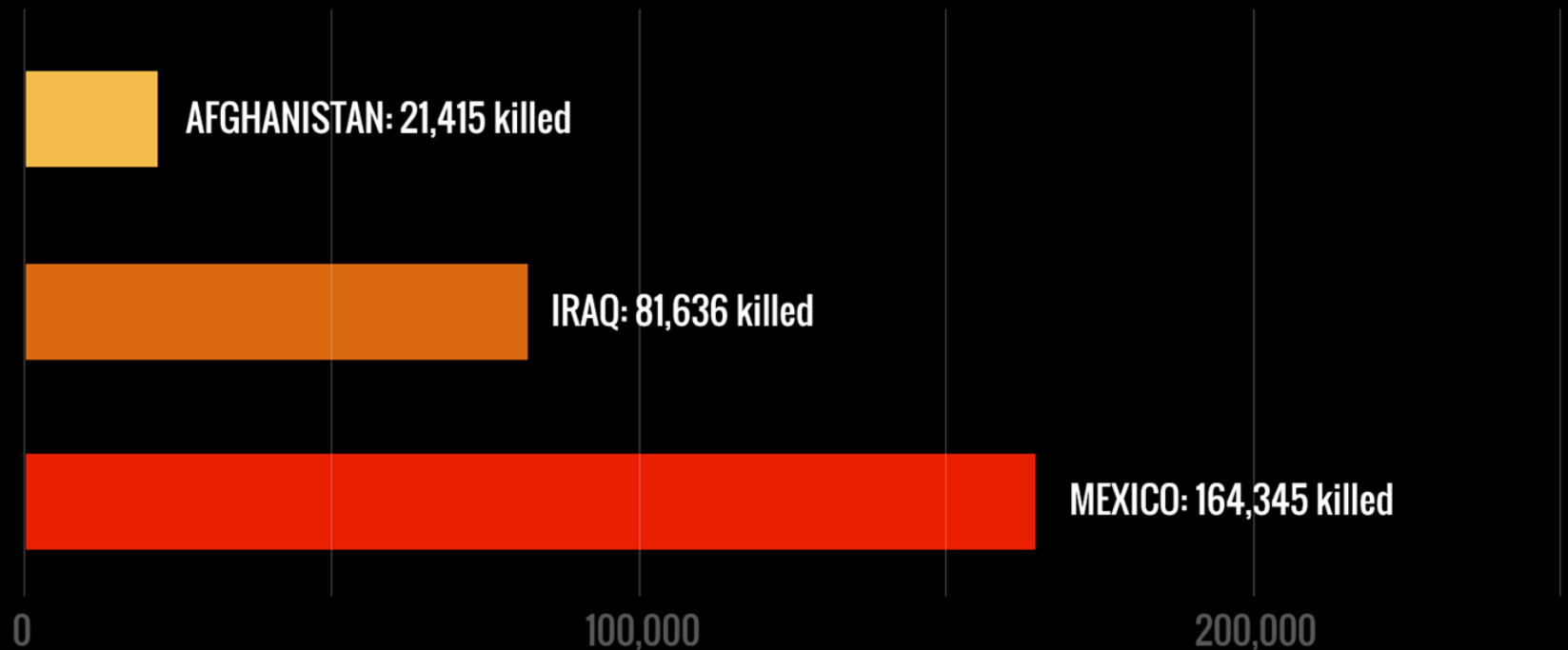
- Role „Istivého kooperátora“ (oproti Medellín – agresivní soupeř)
- Korupce, snahy o legalizaci zisků, reinvestice do legálního podnikání
- Vztahy s Medellínským kartelem se vyvinuly od kooperace přes koexistenci až k soupeření
- Po pádu Medellínského kartelu krátce dominoval, přemožen byl v roce 1995 (bez násilí)

Evoluce kolumbijského narkobyznysu

1. Velké kartely
(Medellin, Cali)
2. Mini kartely
(Norte del Valle, AUC)
3. Menší, decentralizované skupiny
„Bandas criminales“ – např. Los Urabeños
4. „Neviditelní“ ?

MEXIKO

Killings in Mexico v. Civilian Deaths in Afghanistan & Iraq Since '07

Sources: Instituto Nacional de Estadística, Geografía, e Informática (Mexico); Iraq Body Count; United Nations.

FRONTLINE

Mexiko a cesta k „drogové válce“

- „Drogová válka“ současnosti výsledkem souhry mnoha faktorů:
 - Posílení pozic mexických kriminálních struktur v důsledku kolumbijského ústupu (1990s)
 - Ekonomická krize – nárůst zločinnosti, změna atmosféry (od prosince 1994)
 - Kolaps standardního fungování *plaza* systému v důsledku fragmentace scény (1989) + změn v politické situaci (2000)
 - Vznik Los Zetas – paramilitární jednotky sloužící Zálivovému kartelu (1997 nebo 1999)

Fragmentace scény

- 1980s – dominuje „Guadalajarský kartel“
 - (Gallardo, Quintero, Carillo)
- Po 1989 štěpení:
 - **Tijuana** – Gallardovi synovci – klan Arellano-Félixů
 - **Nogales** – Quinterův bratr + Gallardovi lidé (včetně El Chapa)
 - **Ciudad Juárez** – Carillův synovec Amado
 - **Nuevo Laredo** – Zálivový kartel (nezávislí)

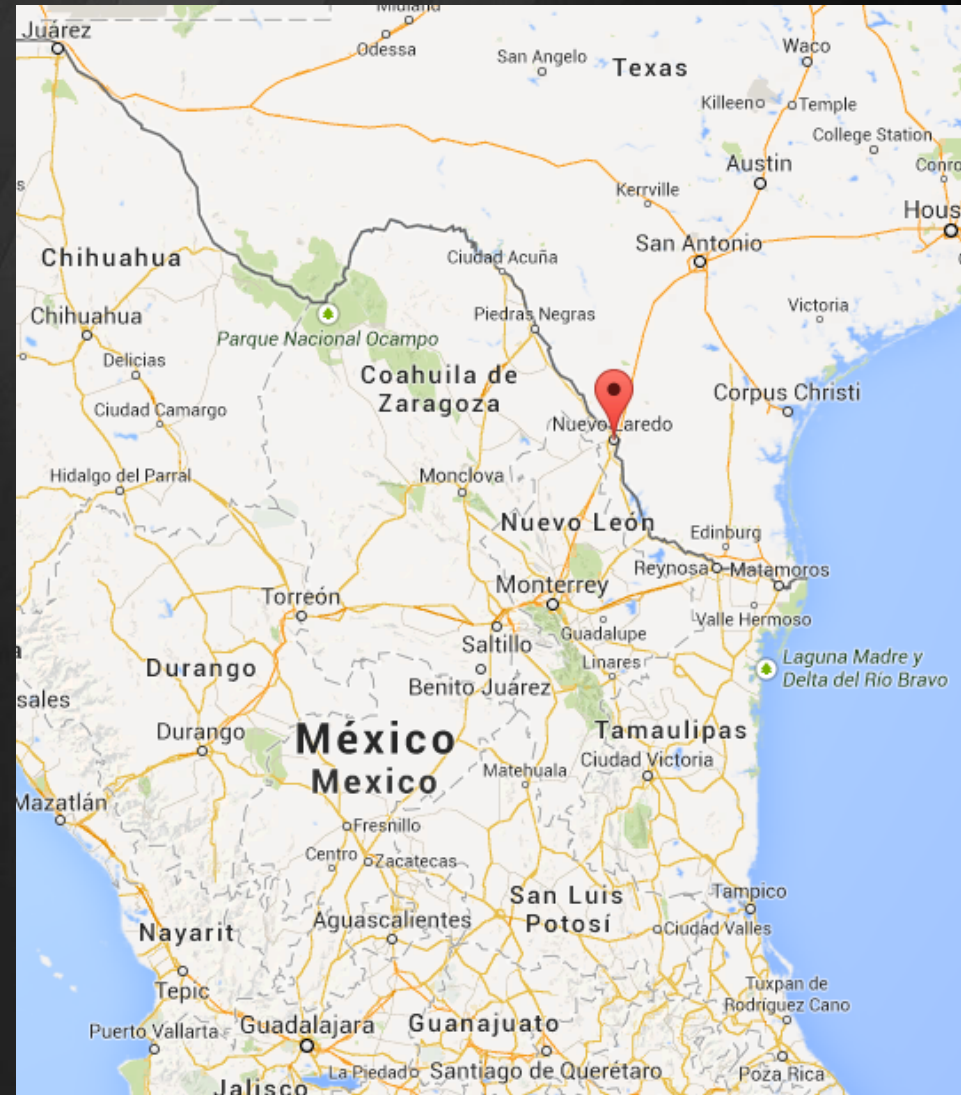

Mexiko a cesta k „drogové válce“

- „Drogová válka“ současnosti výsledkem souhry mnoha faktorů:
 - Posílení pozic mexických kriminálních struktur v důsledku kolumbijského ústupu (1990s)
 - Ekonomická krize – nárůst zločinnosti, změna atmosféry (od prosince 1994)
 - Kolaps standardního fungování *plaza* systému v důsledku fragmentace scény (1989) + změn v politické situaci (2000)
 - Vznik Los Zetas – paramilitární jednotky sloužící Zálivovému kartelu (1997 nebo 1999)

Mexiko a cesta k „drogové válce“

- 01/2001 – Chapo Guzmán „prchá“ z vězení
- Podzim 2004 – Los Zetas bojují s kartelem ze Sinaloy o Nuevo Laredo
- 12/2006 – Prezident Calderón spouští *Operaci Michoacán*

Mexiko DNES

- Od 12/2012 prezidentem Enrique Peña Nieto -
ústup od *kingpin strategy* (?), reforma policie
(?), nárůst vigilantismu
- Po lehkém uklidnění od 2016 reescalace
- Stálé boje mezi jednotlivými kartely i mezi
kartely a představiteli bezpečnostních složek
 - **EXTRÉMNÍ** míra násilí
- Od obchodu s drogami expanze k dalším
kriminálním činnostem a komplexní kontrole
teritoria
- Fáze drogových kartelů dle Bunkera a
Sullivana:
 - 1. fáze – agresivní soupeř
 - 2. fáze – lživý kooperátor
 - 3. fáze – **nástupnický kriminální stát**

Mexiko DNES

LOCAL

EN PROYECTO
ELIMINARIAS

NORTEDIGITAL.MX

REPORTAJE DESPOJO A LA DISTANCIA

A mil 500 kilómetros de esta frontera, Infonavit realiza juicios contra juarenses para adjudicar sus casas por haber dejado de pagar sus créditos

5, 6, 7 Y 8A

MAQUILAS EN CRISIS

La incapacidad por vacantes más que nunca de esta ha afectado la economía de grandes corporativas locales

15A

NORTEDIGITAL.MX

DOMINGO 2 DE ABRIL DE 2017

NORTE

DE CIUDAD JUÁREZ

¡ADIÓS!

La trágica y sentida muerte de Miroslava Breach Velázquez —colaboradora nuestra— el pasado 23 de marzo, me ha hecho reflexionar sobre las adversas condiciones en que se desarrolla el ejercicio del periodismo actualmente. El alto riesgo es el ingrediente

Este día, estimado lector, me dirijo a usted para informarle que he tomado la decisión de cerrar este matutino debido a que, entre otras cosas, no existen las garantías ni la seguridad para ejercer el periodismo crítico de contrapeso.

berle entregado a esta frontera cientos de empleos, de haber sensibilizado y sembrado de peren este medio y que ahora ocurren puestos públicos o ejercen sus carreras profesionales con éxito.

BALCÓN NOS HABLE SOBRE...

- La encrucijada priista
- César Duarte postula y el irreversible declive del patrimonio priista
- En otra Justicialista, la social, en el campo amanecer
- Miramos, más que nunca, que nunca

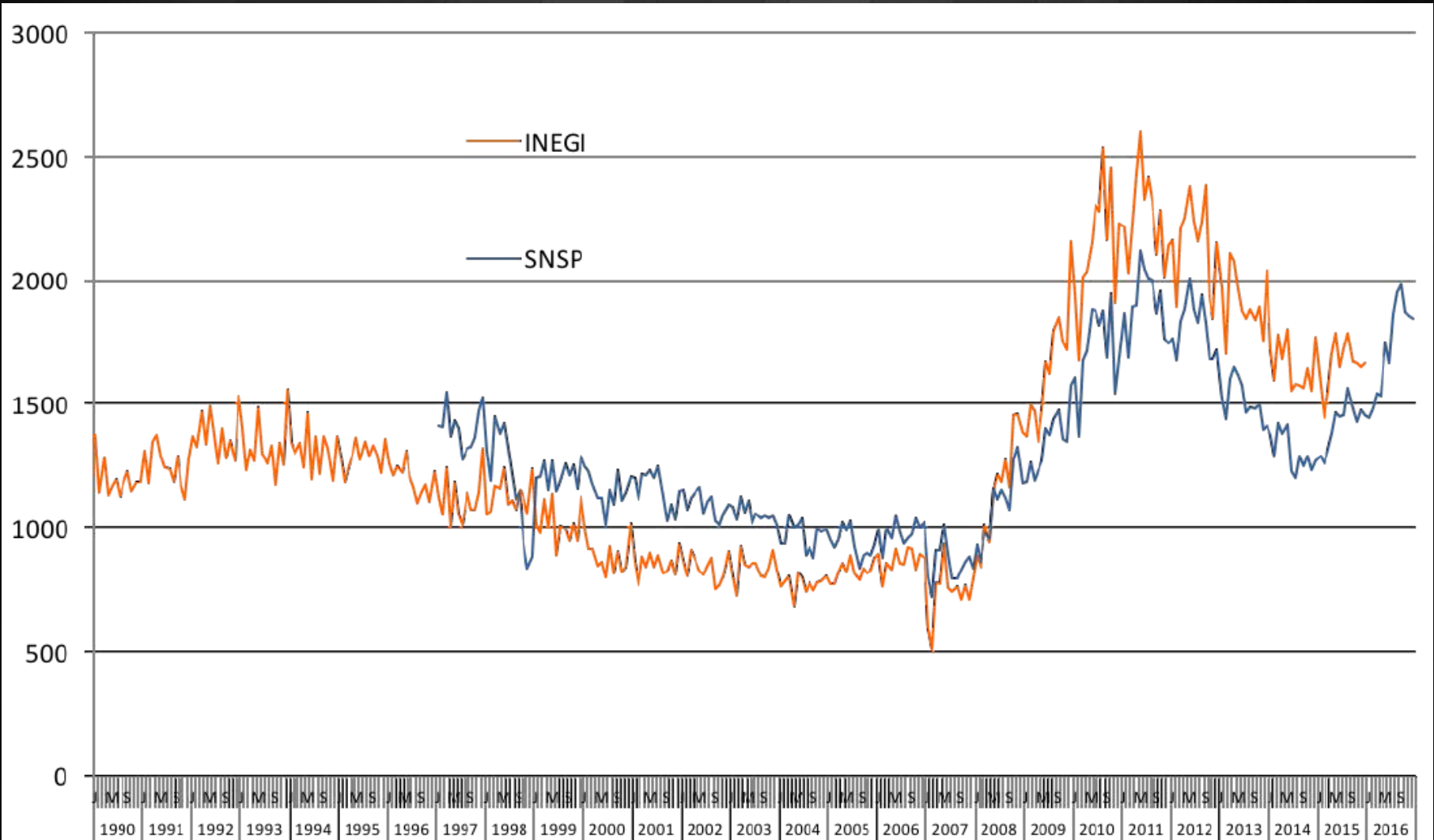
ESTADO

INVOLUCRADO
A SERRANO

En la ausencia de Yabte-Viegas se dijo que el desvío de \$250 millones se destinó a la campaña

Mexiko DNES

Sources: INEGI and SNSP.

Kartel ze Sinaloy

- Hlavní postava – „Chapo“ Guzmán
- V letech 2001-2014 největší a najmocnější
- 2008 – krvavý vnitřní konflikt
- 2016 - Guzmán definitivně dopaden –
 - Od té doby mocenské vakuum, boj o pozice

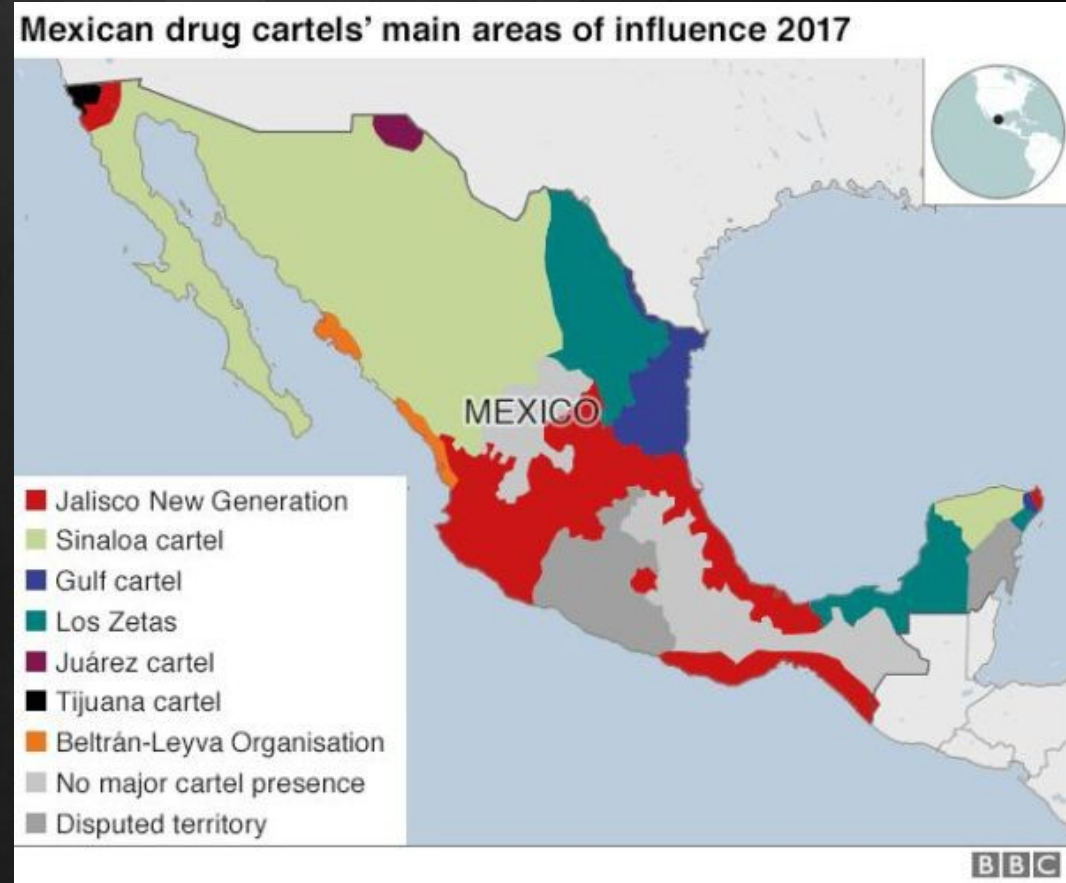

Kartel ze Sinaloy

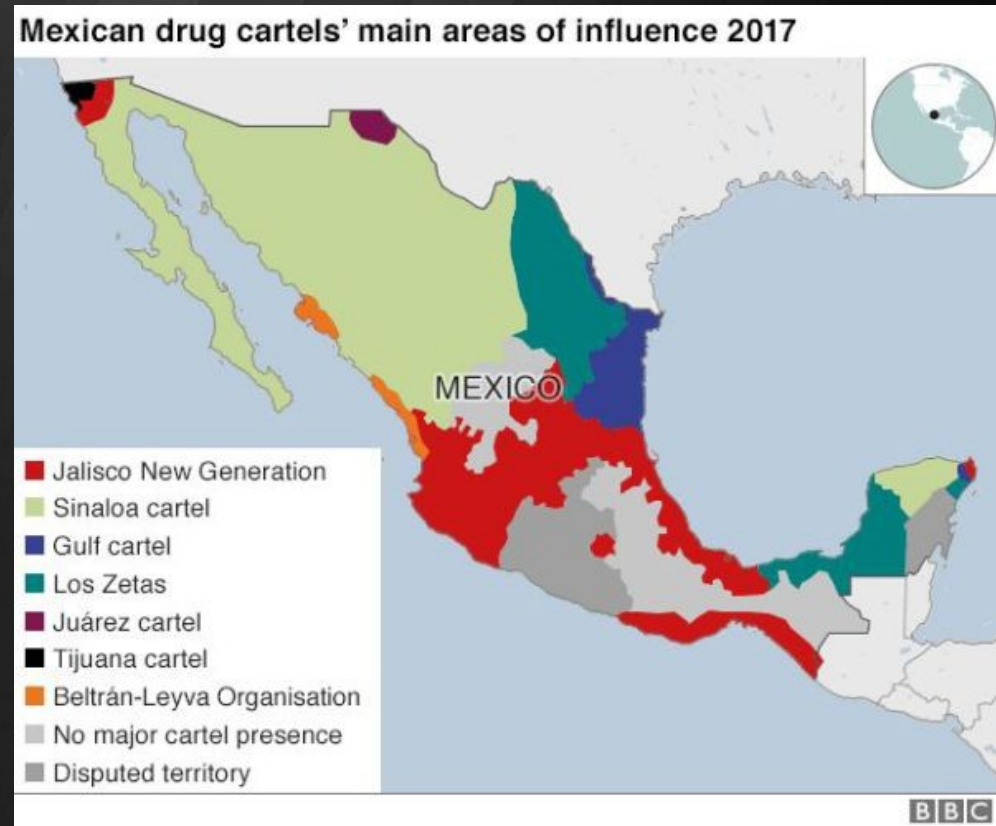
Zálivový kartel

- Vrchol moci 1990s – 2003 (zatčení lídra Cárdenase)
- Dnes prakticky neexistující struktura
- Stvořitelé Zetas, se kterými následně bojovali

Los Zetas

- Odštěpená bojová složka Zálivového kartelu
- Nejbrutálnější organizace – méně vyjednávání, více vražd
- Expanze přes hranice i do jiného podnikání

La Familia Michoacána

- Vnik 2001, na vrcholu sil 4000 členů
- Sebe prezentace jako vigilantistů, kvaziregiliózní charakter
- Od roku 2011 postupný úpadek

Caballeros Templarios (Templářští rytíři)

- Vznik 03/2011 odštěpením od La Familie
- Navazuje na misi „společenské očisty“
- Od 2013 pod tlakem občanských milic, dnes již prakticky bezvýznamní

Cártel de Jalisco – Nueva Generación

- Vznik cca 2010, základna – Tierra Caliente
- Nepřátelé – Zetas, Caballeros Templarios
- Využívá extrémní násilí
- Dnes už nejsilnější organizace

Děkuji za pozornost